

DRÖG - SAMNINGUR

milli Sjúkratrygginga Íslands, kt. 650309-0220, Vínlandsleið 16, Reykjavík, (í samningi þessum nefndar SÍ) og _____, kt. _____ (í samningi þessum nefnt verksali) um rekstur annars vegar líknarþjónustu og hins vegar bráðaþjónustu fyrir aldraða á Vífilstöðum.

1. gr. Gildissvið

Samningur þessi er gerður á grundvelli laga nr. 112/2008 um sjúkratryggingar og laga nr. 123/2015 um opinber fjármál.

Samningurinn tekur til þjónustu í almennum líknarrýmum og bráða hvíldarrýmum fyrir aldraða.

2. gr. Samningsgögn

Um samninga SÍ um heilbrigðisþjónustu gilda lög nr. 112/2008 um sjúkratryggingar.

Eftirtalin fylgiskjöl eru hluti samnings þess og skulu unnin og undirrituð af samningaðilum eigi síðar en 20. september 2022:

Fylgiskjal I	<i>Almennir skilmálar Sjúkratrygginga Íslands (SÍ) um kaup á heilbrigðisþjónustu, nú með gildistöku frá 1. júlí 2019.</i>
Fylgiskjal II	Kröfúlýsing, Almenn líknarþjónusta og bráðainnlagnir aldraða.
Fylgiskjal III	Hlutfallsleg skipting launakostnaðar á starfshópa eftir stéttarfélögum hjá verksala.
Fylgiskjal IV	Skilgreining á þjónustu og skilmerki
Fylgiskjal V	Vinnureglur um tilvísanir og innritanir í líknarþjónustu, sbr. 1. mgr.
Fylgiskjal VI	Vinnureglur um tilvísanir og innritanir til bráðainnlagnar, sbr. 1. mgr.
Fylgiskjal VII	Búnaðar- og tækjalisti, sbr. 1. mgr.
Fylgiskjal VIII	Leigusamningur um húsnæði.

Sé ekki öðruvísi um samið gilda um samning þennan Almennir skilmálar Sjúkratrygginga Íslands (SÍ) um kaup á heilbrigðisþjónustu, *sbr. fylgiskjal I* með samningi þessum og teljast þeir óaðskiljanlegur hluti hans.

3. gr. Markmið samningsins

Markmið með samningi þessum er tvíþætt. Annars vegar að styðja við almenna líknarþjónustu sem veitt er á heimilum fólks í heimahjúkrun og taka við sem næsta úrræði þegar þjónusta sem veitt er heima hefur verið fullreynd. Hins vegar að veita möguleika á inngripum, í bráðainnlögn til skamms tíma hjá öldruðum einstaklingum sem fá heimahjúkrun, til að takast á við eða fyrirbyggja yfirvofandi versnun á heilsufarsástandi, í sólarhringsþjónustu í heppilegu umhverfi. Þannig verði stuðlað að sjálfstæðri búsetu sem lengst og reynt eftir fremsta megni að koma í veg fyrir óafturkræfa hnignun hins aldraða sem leitt getur til ótímabærrar, varanlegrar stofnanavistunar hans.

4. gr.
Kröfur til verksala

Verksali skal uppfylla skilyrði laga og reglna, s.s. laga nr. 40/2007 um heilbrigðisþjónustu.

Verksali skal hafa rekstrarleyfi og uppfylla allar opinberar kröfur um faglega þjónustu, rekstur og eftirlit. Hann skal stunda góða viðurkennda þjónustu.

Verksali skal tryggja sjúklingum allar nauðsynlegar blóð- og myndgreiningarrannsóknir á sinn kostnað.

Við framkvæmd samningsins skal verksali leita leiða til að ná fram markmiðum hans með hagkvæmum og skilvirkum hætti og að þjónusta við notendur sé í fyrirrúmi.

Verksali skal uppfylla kröfur sem koma fram í samningi þessum og fylgiskjölum hans.

5. gr.
Aðbúnaður og starfsmenn

Gerður verður sérstakur leigusamningur um húsnæðið sem ríkið leggur til undir umrædda starfsemi að Vífilsstöðum í Garðabæ. Ríkið ábyrgist að húsnæðið uppfylli skilyrði laga og reglna varðandi húsnæði og aðbúnað sem lögð eru til grundvallar veitingu rekstrarleyfis Embættis landlæknis. Áætlaður leigukostnaður er 115,4 m.kr. á ári á verðlagi ársins 2022.

Ríkið mun leggja til búnað og lækningartæki. Verksali hefur tækifæri til að koma að gerð búnaðar- og tækjalista sem nauðsynlegur er til að starfrækja umrædda starfsemi. Umsýsla og uppsetning hans verður á ábyrgð verksala en kostnaður sem af því hlýst verður greiddur af ríkinu. Búnaður og tæki verða í eigu ríkisins og verður afhentur verksala til afnota. Allt viðhald og endurnýjun þess búnaðar og tækja verður á ábyrgð verksala. Verksali skal skila umræddum búnaði og tækjum við verklok.

Kröfur um mönnun og starfsmannahald skulu vera í samræmi við gr. 2.1.2 og 2.1.3 í fylgiskjal II.

6. gr.
Þjónusta

Þjónusta samkvæmt samningi þessum er tvíþætt og felur í sér:

- almenna líknarþjónustu fyrir aldraða
- bráðaþjónustu fyrir aldraða til skamms tíma

Verksali skal veita sjúklingum sínum alla þá nauðsynlegu hjúkrun, umönnum og læknishjálpi sem þörf er á.

Samningur þessi tekur til þjónustu í ____ líknarrýmum og ____ bráðarýmum.

Verksali skal veita sjúklingum þjónustu allan sólarhringinn alla daga ársins, þar sem tryggð er mönnun sérhæfðs starfsfólks, þannig að hjúkrunarfræðingur skal ávallt vera á vakt og bakvakt lækni tryggð. Sjá nánar kröfur til þjónustunnar í kröfulýsingu sem er fylgiskjal II.

Sjúkraskrá skal vera á rafrænu formi og unnið skal að samræmdri skráningu m.a. í samstarfi við líknarmiðstöð og heimahjúkrun.

Gengið er út frá að þjónusta skv. samningi þessum stuðli að hagkvæmni á þann hátt að ekki verði þörf á innlögn á sjúkrahús þó svo að ástand sjúklings fari versnandi nema þörf sé á þriðja stigs þjónustu.

Almenn líknarþjónusta: Verksali skal veita líknarþjónustu á legudeild fyrir einstaklinga sem eru á þeim stað í sjúkdómsferli sínu að þeir eiga skammt eftir ólifað. Þá skal áherslan lögð á vellíðan sjúklings, bæði í umönnun og meðferð. Mestu skiptir að lina þjáningar vegna verkja og annarra þátta ásamt því að sinna sálrænum, andlegum og félagslegum þörfum þeirra. Markmið meðferðar er að stuðla að sem mestum lífsgæðum hjá sjúklingum og fjölskyldum þeirra. Verksali skal búa sjúklingum vistlegt umhverfi þar sem mannúð og virðing er í heiðri höfð.

Verksali skal vinna skv. klínískum leiðbeiningum og skulu þær aðlagðar starfseminni. s.s. Klínískum leiðbeiningum um Líknarmedferð Landspítala sjá:

<https://www.landspitali.is/library/Sameiginlegar-skrar/Gagnasafn/BRUNNURINN/Kliniskar-leidbeiningar/Liknarmedferd/Liknarmedferd.pdf>

Leiðbeiningar um takmörkun á meðferð við lok lífs:

<https://www.landlaeknir.is/servlet/file/store93/item1676/2817.pdf>

Líta skal til tillaga starfshóps um framtíðarskipan líknarþjónustu á Íslandi frá nóvember 2019 um þjónustuviðmið „hospice“ eða kristbúi sjá:

<https://www.stjornarradid.is/library/04-Raduneytin/Heilbrigdisraduneytid/ymsar-skrar/L%C3%ADknarsk%C3%BDrsla-loka%C3%BAtg%C3%A1fa%2027%20n%C3%B3v.pdf>

Jafnframt skal hafa til hliðsjónar viðmið um þjónustu í almennum líknarrýmum skv. norska læknafélaginu frá 2004.

Bráðainnlögn aldraðra: Er fyrir þá sem þurfa skyndilega á þjónustu að halda tímabundið vegna breytinga á líðan, félagslegum aðstæðum eða hratt minnkandi færni. Þjónustunni skal ætlað að grípa inn í og fyrirbyggja yfirvofandi eða frekari veikindi t.d. með vökva- eða lyfjagjöfum í æð, blóðgjöfum, endurmati á lyfjagjöf eða veita annars konar meðferð og eftirlit.

7. gr.

Aðgengi sjúkratryggðra að þjónustunni

Almenn líknarrými eru ætluð til að mæta þörfum einstaklinga sem ætla má að eigi skammt eftir ólifað (innan við sex mánuði). Um er að ræða einstaklinga sem ná ekki innvalsskilyrðum líknardeildar Landspítala/Landakots en hafa lokastigssjúkdóma og mikla einkennabyrði eða fá umtalsverða heimahjúkrun. Ekki er ætlast til þess að fyrir liggi færni- og heilsumat í líknarþjónustuna eða að einstaklingur sé á biðlista eftir hjúkrunarrými.

Landspítali, Heimþjónusta Reykjavíkur og Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins meta þörf fyrir innlögn í almenn líknarrými. Ef eftirspurn er umfram framboð á innlögn í líknarrými skal miða við þá skiptingu að Landspítali hafi forgang í þriðjung rýmanna, Heimþjónusta Reykjavíkur í þriðjung og Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins í þriðjung rýmanna.

Bráðainnlögn er ætluð öldruðum einstaklingum sem þiggja heimahjúkrun á höfuðborgarsvæðinu, þurfa tímabundið þjónustu, sbr. 6. gr. og geta útskrifast aftur heim. Hjúkrunarfræðingur í heimahjúkrun eða heimilislæknir hvers einstaklings metur þörf fyrir bráðainnlögn.

Miða skal við að hámarkstími innlagnar í bráðainnlögn séu tvær vikur.

Sjá nánar viðmið um innlagnir og verklag er tengist samskiptum milli stofnana, sbr. fskj. V og VI.

8. gr. Endurgjald

Þjónustukaup á árinu 2022 er _____ m. kr. Þjónustukaup SÍ á árinu 2023 eru 854,8 m.kr. á verðlagi ársins 2022. Innifalin eru öll gjöld og annar kostnaður verksala vegna þjónustunnar þ.m.t. leigugreiðslur og daglegur rekstur húsnæðisins.

9. gr. Verðlagsuppfærsla

Fjárhæð samkvæmt 8. gr. sammings þessa eru á verðlagi fjárlaga ársins 2022 og breytast 1. febrúar ár hvert í samræmi við launa- og verðlagsforsendur fjárlaga fyrir viðkomandi ár, í fyrsta sinn 1. febrúar 2023. 80% telst vera launakostnaður, að meðtöldum verktakagreiðslum heilbrigðisstarfsmanna, og 20% annar rekstrarkostnaður.

Launahluti fjárhæða skal taka breytingum sem taka mið annars vegar af hlutfallslegu vægi starfshópa skv. fylgiskjali IV og hins vegar af mati fjármála- og efnahagsráðuneytisins á hækkunum í kjarasamningum við stéttarfélag viðkomandi starfshópa ríkisstarfsmanna. Fari fram endurmat á launa- og verðlagsforsendum fjárveitinga til sambærilegra ríkisstofnana innan ársins skal endurskoða fjárhæðir skv. samningnum með sama hætti.

Rekstrarhluti fjárhæða skal breytast samkvæmt forsendum fjárlaga um almennar verðlagsbreytingar.

10. gr. Greiðslur sjúkratryggðra

Þjónustan er sjúkratryggðum að kostnaðarlausu.

11. gr. Greiðslur SÍ, greiðslutilhögun

SÍ greiða mánaðarlega 1/12 af árlegri fjárhæð, sbr. 8. gr. gegn framvísun reiknings í lok hvers mánaðar fyrir líðandi mánuð. Reikningurinn er greiddur síðasta virka dag mánaðarins.

12. gr. Þagnarskylda og persónuvernd

Verksali skal gæta þagnarskyldu um allt það er hann verður var við í starfi sínu og leynt á að fara, sjá nánar gr. 14 í fylgiskjali I. Öllum veitendum heilbrigðisþjónustu og starfsmönnum þeirra ber að fara með persónuupplýsingar í samræmi við grundvallarsjónarmið og reglur um persónuvernd og friðhelgi einkalífs og tryggja áreiðanleika upplýsinga, sbr. lög nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

13. gr.
Ábyrgð og tryggingar

Verksali skal fylgja lögum og stjórnvaldsfyrirmælum sem eru í gildi hverju sinni.

Verksali ber alla ábyrgð á verkefnum og framkvæmd þess, þar með talið verkum undirverktaka, sbr. einnig 15. gr. fylgiskjals I.

Verksali skal hafa allar skyldutryggingar sem lög, reglugerðir og kjarasamningar kveða á um, þ.á.m. sjúklingatryggingu skv. lögum nr. 111/2000 um sjúklingatryggingu og reglugerð nr. 763/2000 um váttryggingu þeirra sem veita heilbrigðisþjónustu. Verksali ber sjálfur kostnað af tjóni sem hann tryggir sig ekki gegn.

14. gr.
Gæði þjónustunnar

Verksali skal setja sér gæðastefnu og mælanleg gæðamarkmið í þeim tilgangi að tryggja gæði og öryggi þjónustunnar og hafa virkt innra eftirlit.

Við mat á árangri og gæðum líknarþjónustu skal nota niðurstöður ESAS mats (mat á einkennum einstaklings) við innlögn og síðan með reglubundnum hætti meðan á þjónustu stendur.

Við mat á árangri og gæðum bráðþjónustu aldraðra skal nota _____

Verksali setur sér eftirfarandi gæðavísa:

- _____
- _____

Að öðru leyti fer um gæði þjónustunnar skv. 9. gr. og um eftirlit samkvæmt 12. gr. Almennra skilmála SÍ um kaup á heilbrigðisþjónustu, sbr. *fylgiskjal I*.

15. gr.
Framsál réttinda

Verksala er óheimilt að framselja eða veðsetja rétt sinn samkvæmt samning þessum nema með skriflegu samþykki SÍ.

Verksala er óheimilt, án skriflegs samþykkis SÍ, að fela öðrum aðila að ganga inn í eða taka við skyldum samkvæmt samningi þessum í sinn stað, að hluta eða öllu leyti.

16. gr.
Undirverktakar

Verksala er heimilt að ráða undirverktaka til að sinna verkefnum samkvæmt samningi þessum enda séu ekki minni kröfur til hans gerðar en til verksala í samningi þessum. Undirverktaka skal í öllum tilvikum byggjast á skriflegum verksamningi.

Ef verksali felur undirverktaka að taka að sér einstaka þjónustuhætti samkvæmt samningi þessum, breytast í engu samningsskyldur verksala gagnvart SÍ.

17. gr.
Upplýsingaskylda

Verksali skal fara eftir fyrir mælum Landlæknis um „Lágmarksskráning vistunarupplýsinga á sjúkrahúsum“ svo og færslulýsingum SÍ þar um ef við á.

Verksali skal ótilkvaddur senda SÍ fyrir lok maí ár hvert endurskoðaðan sundurliðaðan ársreikning ársins á undan vegna þeirrar starfsemi þess sem heyrir undir samning þennan ásamt yfirliti yfir gæða- og árangursmælingar liðins árs.

Verksali skal auk þess senda Ríkisendurskoðun endurskoðaðan ársreikning undangengins árs. Þá getur Ríkisendurskoðun kallað eftir gögnum frá verksala, sbr. lög um Ríkisendurskoðun nr. 86/1997.

Verksali skal skila SÍ og Embætti landlæknis (EL) árlegu gæðauppgjöri sem byggir á lykilkáttum gæðaáætlunar EL og er ætlað að sýna árangur hvað snertir gæði og öryggi þjónustu.

Verksali skal skila upplýsingum um starfsemina sem Embætti landlæknis kallar eftir á hverjum tíma, sbr. lög um landlækni og lýðheilsu nr. 41/2007.

Verksali skuldbindur sig til að upplýsa SÍ án tafar um það ef honum má vera orðið ljóst að hann geti ekki staðið við fjárhagslega eða faglega skilmála samnings þessa.

18. gr.
Fjárreiður og fjárhagslegar ráðstafanir

Um reikningshald og endurskoðun ársreiknings gilda ákvæði laga nr. 3/2006 um ársreikninga og laga nr. 145/1994 um bókhald.

Halda skal fjárreiðum og reikningshaldi vegna starfsemi og þjónustu skv. samningi þessum aðgreindum í bókhaldi frá öðrum rekstri og eignum verksala. Óheimilt er að ráðstafa fé sem greitt er vegna samnings þessa til annars en þeirra verkefna sem tilgreind eru í samningnum og samrýmist almennum kröfum sem gera verður um meðferð á skattfé, nema um annað hafi verið sérstaklega samið.

Verksali skal afla samþykkis SÍ til hvers konar óvenjulegra fjárhagslegra ráðstafana í tengslum við samninginn sem ekki verða leiddar beint af samningnum eða fara í bága við hann.

Verði um rekstrarafgang að ræða ber verksala að ráðstafa hagnaðinum til myndunar varasjóðs til að mæta hugsanlegum rekstrarhalla og/eða til að efla þjónustu við íbúa, nema um annað verði eða hafi verið samið við SÍ eða heilbrigðisráðuneytið.

19. gr.
Samstarfsnefnd

Samstarfsnefnd skal starfa á vegum samningsaðila. Nefndin skal fylgjast með framkvæmd samningsins og koma með ábendingar um úrbætur. SÍ og verksali geta óskað eftir að nefndin fari yfir álitamál varðandi samninginn.

Í nefndina tilnefna aðilar tvo fulltrúa hvor og er annar fulltrúi SÍ formaður nefndarinnar. Nefndin skal setja sér vinnureglur og funda eftir þörfum. Nefndin skal halda fundargerðir.

20. gr.

Vanefndir og vanefndarúrræði

Um vanefndir og vanefndarúrræði fer skv. gr. 15 og 16 í fylgiskjali I.

21. gr.

Meðferð ágreiningsmála, réttarfar

Um meðferð ágreinings og réttarfars fer skv. gr. 15 og 16 í fylgiskjali I.

22. gr.

Verklök og viðskilnaður

Um verklök og viðskilnað fer skv. 13. gr. í fylgiskjal. I

23. .gr.

Gildistími, endurskoðunarákvæði og uppsögn

Samningur þessi er gerður til fjögurra ára og gildir frá 1. október 2022 til og með 30. september 2026. Hann öðlast þó ekki gildi fyrir en hann hefur verið staðfestur af heilbrigðisráðherra.

Samningnum má segja upp með sex mánaða fyrirvara, miðað við mánaðamót. Uppsögn skal tilkynna skriflega.

Hafi forsendur samningsins breyst verulega geta samningsaðilar farið fram á viðræður um endurskoðun á einstaka ákvæðum hans. Allar breytingar á ákvæðum samnings þessa skulu aðilar gera skriflega.

24. gr.

Fyrirvarar

Samningur þessi er gerður með fyrirvara um staðfestingu heilbrigðisráðherra og fjármála- og efnahagsráðherra. Að öðru leyti fer um fyrirvara samkvæmt 17. gr. fylgiskjals I.

Reykjavík, ____ . _____ 2022

Samningur þessi er undirritaður af samningsaðilum með rafrænum hætti.

Almennir skilmálar Sjúkratrygginga Íslands (SÍ) um kaup á heilbrigðisþjónustu.

1. gr. Gildissvið

Samningar SÍ eru gerðir á grundvelli laga nr. 112/2008 um sjúkratryggingar, laga nr. 40/2007 um heilbrigðisþjónustu, svo og annarra laga sem við geta átt í hvert sinn og skal til þeirra vísað í viðeigandi samningum.

2. gr. Gerð samninga

Samningar sem SÍ gera við þjónustuveitendur um kaup á heilbrigðisþjónustu eru grundvallaðir á IV. kafla. laga nr. 112/2008 um sjúkratryggingar.

Val á þjónustuveitendum byggist á hlutlægum og málefnalegum forsendum. Til grundvallar vali er tekið mið af stefnumörkun heilbrigðisráðherra hverju sinni og ákvæðum laga um sjúkratryggingar og heilbrigðisþjónustu.

Önnur atriði svo sem hæfni hvers veitanda, gæði þeirrar þjónustu sem veitt er, hagkvæmni hennar, kostnaður við veitingu hennar, aðgengi og öryggi sjúkratryggðra, áætlun um viðhald á nauðsynlegri þekkingu koma einnig til skoðunar og ákveða SÍ vægi þessara þátta í hvert sinn.

Öll kaup á þjónustu munu taka mið af þörf fyrir viðkomandi þjónustu samkvæmt mati SÍ að teknu tilliti til þess fjármagns sem til ráðstöfunar er á hverjum tíma.

3. gr. Kröfur til þjónustuveitenda

Þjónustuveitandi skal hafa staðfestingu Embættis landlæknis (EL), sbr. lög nr. 41/2007, um landlækni og lýðheilsu og uppfylla faglegar lágmarkskröfur skv. lögum nr. 40/2007 um heilbrigðisþjónustu og reglugerðum settum samkvæmt þeim lögum. Hann skal að jafnaði byggja starfsemi sína á gagnreyndri þekkingu. á sviði heilbrigðisþjónustu, fylgja faglegum fyrirmælum EL og styðjast við faglegar leiðbeiningar EL, sbr. lög um landlækni og lýðheilsu eftir því sem við á hverju sinni.

Þjónustan skal innt af hendi á starfsstofu sem fullnægir kröfum EL, uppfyllir skilyrði laga nr. 34/2012 um heilbrigðisstarfsmenn svo og þær lágmarkskröfur sem SÍ kunna að setja í einstökum samningum. Jafnframt skulu starfsstofur uppfylla aðrar opinberar kröfur eftir því sem við kann að eiga.

Þjónustuveitandi skal tryggja faglega hæfni starfsmanna sinna s.s. tungumálakunnáttu. Nánar skal kveðið á um kröfur um hæfni í einstökum samningum.

Þjónustuveitandi skal gæta jafnræðis og tryggja jafnt aðgengi sjúkratryggðra án tillits til búsetu, efnahags eða sambærilegra sjónarmiða, sbr. m.a. lög um réttindi sjúklinga.

Þjónustuveitanda ber að tryggja að tímasetningar pantaðra tíma sjúkratryggðra á starfsstofu standist sem best og gera viðkomandi viðvart í tæka tíð, þurfi af nauðsynlegum ástæðum að breyta þeim. s.s. í þeim tilfellum ef þjónustuveitandi er fjarverandi og getur ekki sinnt þjónustu.

Þjónustuveitendur skulu hafa gjaldskrár vegna þjónustu sinnar aðgengilegar og sýnilegar þeim sem leita þjónustu, m.a. á heimasíðu þar sem það á við.

Í samningum skal m.a. kveðið á um þjónustustig, þjónustutíma og hvar þjónusta verði veitt. Breytingar skal tilkynna til SÍ með a.m.k. 30 daga fyrirvara. Verulegar breytingar á þjónustu eru háðar samþykki SÍ.

Leitast skal við að sú þjónusta sem samið er um sé veitt sem jafnast yfir árið.

Um færslu og varðveislu sjúkraskráa gilda lög um sjúkraskrár nr. 55/2009. Þjónustuveitandi skal skrá viðeigandi upplýsingar í rafræna sjúkraskrá til að tryggja samfellda meðferð sjúkratryggðs. Þá skulu tímabókanir almennt vera skráðar á rafrænu formi og geymdar ekki skemur en í fjögur ár. SÍ geta hvenær sem er kallað eftir tímabókunum og staðfestingum sjúkratryggðra á samskiptum við veitendur þjónustu.

Við alla veitingu heilbrigðisþjónustu er lögð áhersla á að efla samstarf milli mismunandi þjónustuaðila sem koma að meðferð sjúkratryggðra til að tryggja samfellu í þjónustunni. Við skipulag heilbrigðisþjónustu skal að því stefnt að hún sé ávallt veitt á viðeigandi þjónustustigi.

Veitandi heilbrigðisþjónustu skal tryggja að sjúklingur sé upplýstur um ástand sitt, hvaða meðferðarmöguleikar standi honum til boða hverju sinni, kosti þeirra og galla svo og líkur á árangri.

Þegar sérhæfðri meðferð sjúkratryggðs lýkur skal eftirfylgni að jafnaði færast yfir til heilsugæslustöðvar og/eða heimilislæknis sjúkratryggðs. Skal þjónustuveitandi gera samantekt um árangur meðferðar og annað sem skiptir máli (s.s. læknaþréf eða sambærilega greinargerð veitanda heilbrigðisþjónustu) aðgengilega tilvísandi lækni, heimilislækni og eftir atvikum öðrum veitanda heilbrigðisþjónustu. Þar sem því verður við komið skulu samskiptin fari fram með rafrænum hætti. Jafnframt skulu veittar leiðbeiningar um framhaldsmeðferð og/eða eftirlit í því sambandi.

Þjónustuveitendur skulu markvisst vinna að því að nýir sjúklingar komist að. Skapist bið eftir þjónustu skal leitast við að sinna fyrst þeim sem síst geta beðið byggt á faglegum forsendum. Geti veitandi heilbrigðisþjónustu ekki sinnt þjónustu við einstaka sjúkratryggða innan skilgreindra viðmiða um biðtíma, skal hann vísa viðkomandi til annarra veitenda heilbrigðisþjónustu.

Almennt skulu sjúkratryggðir með tilvísun njóta forgangs og í þeim tilvikum sem nauðsyn reynist að forgangsraða skulu þeir sem eru í brýnustu þörf njóta forgangs umfram aðra.

Þjónustuveitanda ber að gæta ýtrustu hagkvæmni gagnvart sjúkratryggingum landsmanna, svo sem við alla meðferð, vísun á rannsóknir, myndgreiningu og lyf, með hliðsjón af gagnreyndri þekkingu og öðrum viðurkenndum vinnureglum.

Um ákvæði þessarar greinar er nánar kveðið í einstökum samningum við þjónustuveitendur.

4. gr.

Magn, verð og afslættir

Í samningum við veitendur heilbrigðisþjónustu er kveðið á um magn, verð og afslætti. Verðlagsbreytingar samninga skulu miðast við forsendur fjárlaga sé ekki um annað samið.

5. gr.

Greiðslur sjúkratryggðra

Um greiðslur sjúkratryggðra fyrir þá heilbrigðisþjónustu og aðstoð sem samið er um og sjúkratryggðir eiga rétt á, á grundvelli laga eða samninga, er kveðið nánar í reglugerð sem ráðherra setur.

Þeim hluta greiðslu, sem SÍ ber að greiða vegna umsaminnar þjónustu, skal þjónustuveitandi aldrei veita viðtöku úr hendi hins sjúkratryggða.

Í sérstökum tilvikum og þegar hagsmunir sjúkratryggðs krefjast þess, s.s. vegna nafnleyndar, er þjónustuveitanda heimilt að veita viðkomandi aðila samningsbundna meðferð án greiðsluþátttöku SÍ. Í þeim tilvikum skal þá liggja fyrir skrifleg, upplýst og undirrituð beiðni frá viðkomandi einstaklingi þar sem gerð er grein fyrir ástæðum þess að þessi leið er valin. Óheimilt er að nota þetta ákvæði til að veita sjúkratryggðum forgang á biðlista og er þjónustuveitanda óheimilt að krefja viðkomandi sjúkratryggðan um herra gjald fyrir veitta meðferð en heimilt er samkvæmt samningi um viðkomandi þjónustu. Krefji sjúkratryggður SÍ engu að síður um endurgreiðslu á reikningi fyrir þjónustu sem þannig er veitt skal hún skráð hjá SÍ eins og hún hafi verið veitt með greiðsluþátttöku SÍ.

6. gr.

Greiðslur SÍ

Gjalddagi reikninga í viðskiptum við SÍ eru 30 dagar frá móttöku reiknings. Í hverjum samningi fyrir sig er kveðið á um greiðslur SÍ fyrir umsamda heilbrigðisþjónustu.

7. gr.

Reikningar

Reikningar skulu uppfylla skilyrði laga og reglna á hverjum tíma. Sé ekki um annað samið skulu að lágmarki koma fram á reikningi nafn og kennitala sjúkratryggðs, hvaða dag verk var unnið, hvaða heilbrigðisstarfsmaður vann verkið, hvar þjónustan var veitt, gjaldskrárlíður, einingafjöldi/verð og greiðsluhlutur sjúkratryggðs.

Sjúkratryggður eða aðstandandi hans skal staðfesta reikning með undirskrift sinni eða með rafrænum hætti við hverja heimsókn og fá afrit hans, óháð greiðsluþátttöku viðkomandi. Veitandi heilbrigðisþjónustu skal varðveita frumrit reikninga og staðfestingu sjúkratryggðs á öruggan og aðgengilegan hátt í samræmi við bókhaldsreglur.

Veitandi heilbrigðisþjónustu skal senda SÍ reikningsupplýsingar um veitta þjónustu rafrænt og án milligöngu hins sjúkratryggða. Við sendingu rafrænna reikningsupplýsinga ber að fara eftir

færslulýsingu SÍ. Rafræn samskipti aðila og varðveisla gagna skulu fara eftir ákvæðum laga nr. 145/1994 um bókhald, reglugerð nr. 44/2019 um rafræna reikninga vegna opinberra samninga og öðrum reglum sem um þetta kunna að gilda á hverjum tíma.

SÍ geta hvenær sem er óskað skýringa á reikningsupplýsingum/reikningi og ber útgefanda reiknings að gefa þær. Meðan ekki hefur fengist skýring er SÍ heimilt að:

- greiða reikning með fyrirvara
- hafna greiðslu reiknings.

8. gr.

Áætlanir um vinnumagn (mat á þjónustupörf) og fjárhagslegt svigrúm

Áætlanir um vinnumagn og fjárhagslegt svigrúm til kaupa á viðkomandi þjónustu skulu koma fram í samningum við einstaka þjónustuveitendur.

9. gr.

Gæði

Með gæðum í heilbrigðisþjónustu er vísað til þess að hve miklu leyti hún eykur líkur á bættri heilsu og auknum lífsgæðum sjúklinga og ekki síður að hve miklu leyti hún er veitt í samræmi við bestu þekkingu sem völ er á þannig að notandi heilbrigðisþjónustu eigi ekki á hættu að hljóta skaða af meðferð eða annarri þjónustu, sem ætlað er að bæta heilsu og lífsgæði.

Með hliðsjón af gæðaáætlun EL skulu þjónustuveitendur setja sér gæðastefnu og mælanleg gæðamarkmið í þeim tilgangi að tryggja gæði og öryggi þjónustunnar. Þeir skulu hafa skjalfærðar verklagsreglur/gæðahandbók, þar sem m.a. skal kveðið á um stjórnun og skiptingu ábyrgðar. Jafnframt skulu þeir tryggja að öll aðföng til verkefnisins uppfylli settar kröfur og að allir þeir sem að þjónustunni koma hafi tilskilin starfsleyfi eftir því sem við á.

Þjónustuveitendur skulu hafa virkt innra eftirlit. Skal það framkvæmt með kerfisbundnum hætti og niðurstöður skráðar. Virkt innra eftirlit felst m.a. í skipulögðum innri úttektum sem sýna fram á hvort starfsemin sé í samræmi við gæðastefnu og þá tilhögun sem skipulögð hefur verið (t.d. verklagsreglur) og setja fram aðgerðaráætlun um úrbætur sé þess þörf. Veitendur heilbrigðisþjónustu skulu jafnframt setja sér mælanlega gæðavísa sem mældir eru með reglubundnum hætti og birtir að lágmarki einu sinni á ári þannig að þeir séu aðgengilegir fyrir notendur, heilbrigðisstofnanir, heilbrigðisstarfsmenn, stjórnendur og stjórnvöld, sbr. 7. gr. reglugerðar nr. 1148/2008, með síðari breytingu.

Veitendur heilbrigðisþjónustu skulu grípa til aðgerða til þess að uppræta orsakir frávíka og atvika, sem í ljós kunna að koma, í því skyni að koma í veg fyrir að slíkt endurtaki sig. Frávik geta komið í ljós við innra eftirlit eða við kvörtun. Þá geta komið upp óvænt atvik. Veitendur heilbrigðisþjónustu skulu stunda skipulagðar forvarnir, þ.e. greina og meta hugsanlegar orsakir frávíka og atvika í starfsemi sinni og gera viðeigandi ráðstafanir. Nánar er kveðið á um gæði í samningum við einstaka þjónustuveitendur.

Veitendur heilbrigðisþjónustu skulu jafnframt setja verklagsreglur um meðferð og afgreiðslu athugasemda og kvartana frá sjúklingum vegna þjónustu sinnar. Réttur einstaklinga til að gera

athugasemdir við og kvarta yfir heilbrigðisþjónustu er tryggður í lögum nr. 74/1997 um réttindi sjúklinga og lögum nr. 41/2007 um landlækni og lýðheilsu.

10. gr.

Aðgangur að upplýsingum

Læknar SÍ, eða eftir atvikum aðrir heilbrigðisstarfsmenn, skulu hafa aðgang að þeim upplýsingum þ.á.m. sjúkraskrár er varða þjónustu við hina sjúkratryggðu í samræmi við 45. og 46. gr. laga nr. 112/2008 um sjúkratryggingar.

11. gr.

Ábyrgð

Veitendur heilbrigðisþjónustu skulu hafa fullnægjandi starfsábyrgðar- og sjúklingatryggingar hjá viðurkenndu váttryggingafélagi og færa sönnur á það ef þess er óskað.

12. gr.

Eftirlit

Í samræmi við 1. mgr. 45. gr. laga nr. 112/2008 um sjúkratryggingar ber SÍ að hafa eftirlit með starfsemi samningsaðila sem m.a. miðar að því að tryggja að tegundir, magn, gæði, kostnaður og árangur þjónustu sé í samræmi við gerða samninga. Stofnunin hefur samráð við landlækni um fyrirkomulag og framkvæmd eftirlits.

Eftirlit SÍ getur m.a. falist í greiningu innsendra gagna, bréfaskiptum við veitendur heilbrigðisþjónustu og heimsóknum á starfsstofur þeirra. Veitendum heilbrigðisþjónustu er skylt að veita SÍ eða skilgreindum starfsmönnum SÍ þær upplýsingar sem stofnuninni eru nauðsynlegar vegna greiðslna eða vegna eftirlitshlutverks hennar. SÍ er heimilt að stöðva greiðslur til viðkomandi þjónustuveitenda verði verulegar eða ítrekaðar tafir á afhendingu upplýsinga.

Embætti landlæknis hefur eftirlit með að veitendur heilbrigðisþjónustu uppfylli faglegar kröfur til reksturs heilbrigðisþjónustu og uppfylli ákvæði heilbrigðislöggjafar á hverjum tíma, sbr. 7. gr. laga nr. 41/2007 um landlækni og lýðheilsu. Sinni veitendur heilbrigðisþjónustu ekki kröfum EL um skil á gögnum til EL geta SÍ frestað greiðslu á reikningum þar til viðeigandi skil hafi átt sér stað.

Ríkisendurskoðun hefur heimild til eftirlits með framkvæmd samninga sem gerðir eru við sveitarfélög eða einkaaðila, sbr. d. lið 4. gr. laga nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga. Sú heimild nær bæði til fjárhagsendurskoðunar og stjórnsýsluendurskoðunar. Í 10. gr. sömu laga er kveðið á um skoðunarheimildir Ríkisendurskoðunar.

13. gr.
Verklok og viðskilnaður

Veitandi heilbrigðisþjónustu sem ekki vill eða getur lengur starfað samkvæmt samningi, skal með skriflegum hætti segja upp aðild sinni að honum með þriggja mánaða fyrirvara miðað við mánaðamót sé ekki um annað samið.

Hætti veitandi heilbrigðisþjónustu að veita þjónustu skv. samningi, hvort sem það verður að loknum samningstíma, framlengdum samningstíma eða af öðrum ástæðum, skal tryggt að þjónustan geti haldið áfram í höndum nýs þjónustuveitanda með sem minnstum óþægindum fyrir sjúkratryggða og án þess að rof verði á þjónustunni.

Veitendur heilbrigðisþjónustu skuldbinda sig til að taka þátt í gerð verklokaáætlunar vegna aðilaskipta ef til þeirra kemur. Slík áætlun verður gerð í samstarfi við þjónustuveitanda, SÍ og þess aðila sem tekur við þjónustunni. Veitandi heilbrigðisþjónustu skal einnig taka þátt í vinnu við verklok sín og tryggja með því viðskilnað sem hefur lágmarksáhrif á sjúkratryggða og rýfur ekki samfellda þjónustu við þá.

14. gr.
Þagnarskylda

Öllum veitendum heilbrigðisþjónustu og starfsmönnum þeirra er skylt að gæta þagnarskyldu um þau atriði er þau fá vitneskju um í starfi sínu og leynt skulu fara hvort heldur vegna fyrirmæla í lögum eða þegar um er að ræða atriði sem rétt er og eðlilegt að leynt skuli fara.

Þagnarskylda samkvæmt ákvæði þessu vikur eingöngu í þeim tilvikum að lög bjóði að upplýst sé um þau atriði sem undir ákvæði þetta falla, að aðila verði gert skylt að greina frá þessum atriðum með ákvörðun íslenskra dómstóla eða aðili hefur verið leystur undan þagnarskyldu af þeim sem málefnið tekur til.

Styðjist veitendur heilbrigðisþjónustu við vinnu undirverktaka skuldbinda þeir sig til að láta undirverktaka og starfsmenn þeirra undirrita heit um þagnarskyldu samkvæmt þessari grein.

15. gr.
Ágreiningur

Berist kvartanir frá sjúkratryggðum varðandi framkvæmd þjónustuveitanda á þeirri þjónustu sem um er samið, eða SÍ telja að þjónustuveitandi uppfylli ekki skyldur sínar samkvæmt skilmálum þessum eða viðkomandi samningi, skulu SÍ senda viðkomandi þjónustuveitanda skriflega athugasemd þar sem gerð er grein fyrir framkomnum athugasemdum og þjónustuveitanda gefinn frestur, sem eigi skal vera lengri en tvær vikur, til að lagfæra þau atriði sem talið er að úrskæðis hafi farið eða gera annars grein fyrir sjónarmiðum sínum. Hafi þjónustuveitandi ekki brugðist við erindi SÍ á fullnægjandi hátt, innan þess frests sem honum er veittur, telst það vanefnd á samningi. Geta SÍ þá án frekari fyrirvara gripið til þeirra sérstöku vanefndaúrræða sem upp eru talin í lögum um sjúkratryggingar, s.s. takmarka magn og tegund þjónustu sem undir samninginn falla, sagt samningi upp með umsömdum fyrirfara eða rift samningi tafarlaust, teljist vanefndir vera verulegar. SÍ geta alltaf krafist endurgreiðslu og annarra vanefndaúrræða, þ.á m. skaðabóta, eftir því sem við á hverju sinni.

Réttur SÍ til endurgreiðslu tekur jafnframt til greiðslu þátttökuhluta sjúkratryggðs og helst þó svo að samningi aðila sé lokið.

16. gr.
Réttarfar

Ágreiningur sem rísa kann og varðar val á þjónustuveitanda eða framkvæmd þjónustuveitanda á samningi verður ekki borinn undir ráðherra. Mál út af ágreiningi um efni samnings, framkvæmd hans eða túlkun skal rekið fyrir héraðsdómi Reykjavíkur.

17. gr.
Fyrirvarar

Fjárhæðir í samningum eru settar fram með fyrirvara um fjárveitingar grundvallaðar á ákvörðun Alþingis um fjárveitingu í fjárlögum og með fyrirvara um að stjórnvöld kunni að ákveða aðrar viðmiðanir við undirbúning fjárlaga vegna aðstæðna í ríkisfjármálum á hverjum tíma.

Þannig er heimilt að gera ráð fyrir aðhaldi eða hagræðingu í rekstri þeirra verkefna sem samningar taka til á sama hátt og í málaflokkum hjá ríkisstofnunum og öðrum aðilum sem annast sambærilega starfsemi, taki stjórnvöld ákvörðun um það við gerð fjárlaga. Komi til lækkunar á fjárveitingu til verkefnis skulu aðilar taka upp viðræður um að aðlaga verkefnið að breyttri fjárveitingu.

Samningar SÍ eru gerðir með fyrirvara um staðfestingu heilbrigðisráðherra og ef samningar eru til lengri tíma en eins árs eru þeir einnig gerðir með fyrirvara um staðfestingu fjármála- og efnahagsráðherra.

18. gr.
Gildistími

Skilmálar þessir taka gildi frá og með 1. júlí 2019. SÍ áskilja sér rétt til að breyta skilmálum þessum og verða þær breytingar kynntar með 30 daga fyrirvara.

Skilmálar þessir hafa verið staðfestir af heilbrigðisráðherra.

Kröfulýsing

Hlutfallsleg skipting launakostnaðar

Samningsaðilar útfæra ekki síðar en 20. september 2022.

Stéttarfélag	Hlutfall
Bandalag háskólamanna	%
Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga	%
Efling	%
Læknafélag Íslands	%
Sjúkraliðafélag Íslands	%
	%
	100,00%

Skilgreining á þjónustu og skilmerki

Almenn líknarþjónusta: Er veitt á legudeild fyrir einstaklinga sem eru á þeim stað í sjúkdómsferli sínu að þeir eiga skammt eftir ólifað. Þá skal áherslan lögð á vellíðan sjúklings, bæði í umönnun og meðferð. Mestu skiptir að lina þjáningar vegna verkja og annarra þátta ásamt því að sinna sálrænum, andlegum og félagslegum þörfum þeirra. Markmið meðferðar er að stuðla að sem mestum lífsgæðum hjá sjúklingum og fjölskyldum þeirra. Verksali skal búa sjúklingum vistlegt umhverfi þar sem mannúð og virðing er í heiðri höfð.

Bráðainnlögn aldraðra: Er fyrir þá sem þurfa skyndilega á sólarhingsþjónustu að halda tímabundið vegna breytinga á líðan, félagslegum aðstæðum eða hratt minnkandi færni. Þjónustunni skal ætlað að grípa inn í og fyrirbyggja yfirvofandi eða frekari veikindi t.d. með vökva- eða lyfjagjöfum í æð, blóðgjöfum, endurmati á lyfjagjöf eða veita annars konar meðferð og eftirlit.

Fagstéttir sem sinna þjónustunni

Heilbrigðisstéttir:

- Læknar
- Hjúkrunarfræðingar
- Sjúkraþjálfarar
- Sjúkraliðar

Aðrar stéttir:

- Djáknar

Ábendingar/skilmerki fyrir almenna líknarþjónustu

Aldraður einstaklingur sem:

- Býr í sjálfstæðri búsetu.
- Líklegt, út frá mati fagfólks, að eiga skammt eftir ólifað (innan við sex mánuði).
- Ná ekki innvalsskilyrðum líknardeildar Landspítala/Landakots en með lokastigsjúkdóm og mikla einkennabyrði.
- Er í þjónustu heimahjúkrunar.
- Ástand einstaklings telst nægilega stöðugt svo að hægt sé að sinna einstaklingi með öruggum hætti á almennri líknardeild.
- Fyrir liggja skýr tilgangur og markmið með beiðni frá heimahjúkrun, heimilislækni eða Landspítala.

Frábendingar fyrir almenna líknarþjónustu

- Ástand sjúklings er óstöðugt og hann svarar illa meðferð.
- Meðferð krefst lyfja sem gefin eru í lyfjadælum eða með öðrum flóknari lyfjadreypum.
- Ekki næst stöðugleiki í verkjameðferð, hún krefst margra lyfja meðferðar auk lyfja eftir þörfum.
- Íbúi á hjúkrunarheimili.

Ábendingar/skilmerki fyrir bráðainnlögn

Aldraður einstaklingur sem:

- Býr í sjálfstæðri búsetu.
- Er í þjónustu heimahjúkrunar.
- Þarf skyndilega á sólarhringsþjónustu að halda tímabundið vegna breytinga á líðan eða á félagslegum aðstæðum eða hratt vaxandi hrumleika eða til að fyrirbyggja yfirvofandi veikindi.
- Ástand einstaklings telst nægilega stöðugt svo að hægt sé að sinna einstaklingi með öruggum hætti í bráðainnlögn.
- Fyrir liggja skýr tilgangur og markmið með beiðni frá heimahjúkrun, heimilislækni eða Landspítala.

Frábendingar fyrir bráðainnlögn

- Óstöðugt ástand þar sem þörf er á þjónustu bráðamóttöku.
- Íbúi á hjúkrunarheimili.

Vinnureglur um tilvísanir og innritanir í líknarþjónustu

Samningsaðilar klára að útfæra eigi síðar en 20. september 2022

Tilvísanir

Tilvísendur: Heilsugæslur á höfuðborgarsvæðinu og heimaþjónusta Reykjavíkur og Landspítali.

Upplýsingar í tilvísun:

Í þar til gerðri tilvísunskal koma fram.....

Innritanir

Forgangsröðun

Vinnureglur um tilvísanir og innritanir til bráðainnlagnar

Samningsaðilar klára að útfæra eigi síðar en 20. september 2022

Tilvísanir

Tilvísendur: Heilsugæslur á höfuðborgarsvæðinu og heimaþjónusta Reykjavíkur og Landspítali.

Upplýsingar í tilvísun:

Í þar til gerðri tilvísun skal koma fram.....

Innritanir

Forgangsröðun

Búnaðar- og tækjalisti

Búnaðar- og tækjalisti skal liggja fyrir eigi síðar en 20. september 2022.

Leigusamningur um húsnæði